

GÖZ KAPAĞI TÜMÖRLERİNİN İNSİDANSI THE INCIDENCE OF EYELID TUMORS

*Yavuz Keçeci, *Funda Alkan Taşlı, *Emin Sır, **Güliz Özkök

*İzmir Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Kliniği, İZMİR

**İzmir Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Patoloji Kliniği, İZMİR

ÖZET

Giriş: Göz kapağı tümörleri sık rastlanan lezyonlardır ve çok çeşitli benign ve malign tipleri vardır. Bu çalışma göz kapağı tümörlerinin saptanma sıklıklarını değerlendirmek ve bazı klinik özelliklerini sunmak için hazırlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Ocak 2005 ile Aralık 2012 tarihleri arasında göz kapağı tümörü bulunan olguların klinik ve patolojik kayıtlarından yaş, cinsiyet, tümör lokalizasyonu ve histopatolojik bulguları incelendi.

Bulgular: Toplam 233 olguda göz kapağı tümörü vardı. Hastaların yaş ortalaması 50,4 olup malign tümürlü olgular için 63,2, benign tümürlü olgular için 46,2 olarak saptandı. Lezyonların %24,1'i malign, %75,9'u benign tümördü. En sık görülen malign tümör bazal hücreli karsinomdu (%86). Epidermoid karsinom (%7) ve bazoskuamöz karsinom (%7) daha az sıklıkla görüldüler. En sık rastlanan benign lezyonlar ise sırasıyla ksantelazma (%24), nevüs (%22), epidermoid kist (%15), fibroepitelial polip (%13) ve seboroik keratoz (%10). Malign tümörler en sık olarak alt kapakta (%84), benign tümörler ise en sık olarak üst göz kapağında (%46) yerleşmiştir.

Sonuçlar: Göz kapaklarında çoğunlukla benign karakterde olmak üzere birçok değişik tip tümör gelişebilmektedir. Malign tümörler ileri yaşlarda görülür ve genelde alt göz kapağı yerleşimlidir.

Anahtar Sözcükler: bazal hücreli karsinom, benign tümör, göz kapağı tümörü, malign tümör

ABSTRACT

Introduction: Eyelid tumors are common neoplasm and comprise a wide variety of benign and malignant tumors. This study was designed to evaluate the relative frequency of eyelid tumors and to present their some clinical features.

Material and Methods: Clinical and histopathological charts of the patients presenting eyelid neoplasm, between January 2005 and December 2012, were reviewed retrospectively. The data retrieved were age, gender, tumor location and histological findings.

The results: A total of 233 cases were found. The mean age of patients was 50.4 years, with an average of 63.2 years for malignant tumors and 46.2 years for benign ones. Of the eyelid lesions, 24.1% were malignant and 75.9% were benign. The most frequently seen eyelid malignancy was basal cell carcinoma (%86); others were squamous cell carcinoma (%7) and basosquamous carcinoma (%7). The most common benign lesions were xanthelasma (%24), followed by nevus (%22), epidermoid cyst (%15), fibroepithelial polyps (%13) and seborrheic keratosis (%10), respectively. The most common area of lesion location was lower eyelids for malignant tumors (%84) and upper eyelids for benign ones (%46).

Conclusions: A lot of types of tumor can be seen on eyelids and most of them are benign. Malign eyelid tumors are seen in advanced age and are generally located on the lower eyelids.

Keywords: basal cell carcinoma, benign tumor, eyelid tumor, malignant tumor,

GİRİŞ

Göz kapağı tümörleri sık görülen lezyonlardır ve tüm deri tümörlerinin %5-10' u göz kapaklarında yerleşir.¹ Deri, mukoza ve stromal destek doku gibi farklı anatomik yapıları barındırdığı için çok çeşitli tümörler göz kapaklarında gelişebilmektedir.²⁻⁴

Klinik tanıyı güçleştirecek şekilde farklı tümörler benzer klinik ve yapısal özelliklere sahip olabilmektedir. Ayrıca herhangi bir tip tümör de hastadan hastaya farklı klinik özellikler gösterebilir. Bu nedenle bu tümörlerin kesin tanısı histopatolojik incelemeyle konulmalıdır.⁵ Ancak yine de göz kapağı tümörlerinin görülme sıklığı,

yerleşim yeri ve görüldüğü yaş gibi özelliklerinin bilinmesi, klinisyenin bu lezyonlara yaklaşımına yardımcı olacaktır.

Bu çalışmanın amacı göz kapağı tümör tiplerinin dağılım sıklıklarını ve bazı klinik özelliklerini incelemektir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Ocak 2005 ile Aralık 2012 tarihleri arasında göz kapağı kitlesi tanısıyla plastik ve rekonstrüktif cerrahi kliniğinde ameliyat edilen hastalar, patoloji raporları ve hasta kayıtlarından yararlanılarak retrospektif olarak incelendi. Tüm hastaların histopatolojik incelemesi hasta-

nemizin tıbbi patoloji kliniğinde yapıldı. Hastaların yaş, cinsiyet, tümör lokalizasyonu ve histopatolojik tanıları kaydedildi. Granülasyon dokusu, yabancı cisim ve şalazyon gibi yangısal lezyonlar çalışmaya alınmadı. Çalışma Helsinki Deklarasyonu prensiplerine uygun bir biçimde organize edildi ve yürütüldü.

Göz kapağı tümörleri ilk aşamada benign ve malign olarak ayrıldı. Daha sonra sıklık veya natürü açısından önemli görünen tümörler görülme sıklığı, oluştuğu yaş, görüldüğü cinsiyet, yerleşim yeri ve histolojik özellikleri açısından incelendi.

BULGULAR

Çalışmaya 233 olgu alındı. Hastaların 125'i kadın, 108'i ise erkekti. Yaş ortalaması $50,4 \pm 11,7$ idi. Hastaların 58'inde (%24,9) malign lezyon, 175'inde (%75,1) ise benign lezyon vardı. Malign lezyonlu hastaların yaş ortalaması $63,2 \pm 7,2$, benign lezyonlu hastaların ise $46,2 \pm 12,1$ idi. Olguların histopatolojik tipe göre sınıflandırılması Tablo 1'de görülmektedir.

Malign lezyonlu olguların 50'si (%86,2) bazal hücreli karsinom tanısı aldı. Dört hastada epidermoid karsinom, diğer 4 hastada ise bazoskuamöz karsinom vardı. En sık görülen benign lezyonlar sırasıyla ksantelazma (%24), nevüs (%22), epidermoid kist (%15), fibroepiteliyal polip (%13) ve seboreik keratoz (%10).

Bazal hücreli karsinom görülen 50 hasta 25'i kadın, 25'i erkek olmak üzere cinsiyet bakımından eşit dağılmıştı. Yaşları, ortalama 63,6 olmak üzere 43 ile 83 arasındaydı. Bazal hücreli karsinom 42 hastada alt kapakta, 4 hastada iç kantusta ve 4 hastada üst göz kapağında yerleşmişti. Histopatolojik olarak genellikle kistik veya keratinize, nadiren stromal sklerozis içeren solid büyüme gösteren lezyonlardı. Lezyonların 44'ünde cerrahi sınırdaki tümör yoktu, 6 vakada ise bir cerrahi sınırdaki lezyon vardı. Bu olgular tekrar ameliyat edilmeyip klinik takibe alındılar. Takip süreleri 18 ile 70 ay arasında olup hiçbir vakada nüks izlenmedi.

Epidermoid karsinom görülen 4 hastanın 3'ü kadın, biri erkekti. Hastaların yaş ortalamaları 61,3 idi. Lezyonların 3'ü mikroinvaziv diğeri invazivdi. Tüm lezyonlar alt kapak yerleşimliydi.

Bazoskuamöz karsinom görülen 4 hastanın 2'si erkek, 2'si kadındı. Yaş ortalamaları 58,5 idi. Lezyonlardan biri iç kantusta diğeri 3'ü ise alt kapakta yerleşmişti.

Hiçbir hastada malign melanom, lenfoma veya uzak tümör metastazı görülmedi.

Ksantelazma 42 hastada saptandı ve benign lezyonların %24'ünü oluşturdu. Lezyonlar klinik olarak deri seviyesinde veya deriden hafifçe kabarık sarı plaklar

şeklindeydi. Hastaların 25'inde üst kapaktan, 10'unda alt kapaktan ve 7'sinde her iki kapaktan lezyon çıkarılmıştı.

Nevüs bu seride ikinci en sık görülen benign tümördü ve benign lezyonların %21,7'sini oluşturuyordu. Toplam 38 hastada göz kapağı tümörü olarak nevüs vardı. Bu hastaların 28'inde dermal nevüs, 10'unda ise compound nevüs saptandı.

Epidermoid kist 26 olguda, skuamöz hücreli papiloma ise 23 olguda saptandı. Seboreik keratoz 18 olguda vardı ve olguların yaş ortalaması $64,3 \pm 9,7$ idi. Olguların 10'u erkek, 8'i kadındı. Klinik olarak yavaş büyüyen, keskin sınırlı, genellikle pigmentli, yüzeyinde çatlaklar ve papiller oluşumlar içeren, yuvarlak veya oval lezyonlardı. Histopatolojisinde bazal epitel hücre proliferasyonu, keratin dolu kistler, hiperkeratotik ve akantotik bir epidermis görüldü. Lezyonların 10 tanesi üst göz kapağında, 7 tanesi alt göz kapağında, 1'i ise dış kantusta izlendi. Göz kapağı tümörlerinin lokalizasyonları Tablo 2'de sunulmuştur. Hasta örnekleri ise Şekil 1-3'te yer almaktadır.

Tablo 1. Göz kapağı tümörlerinin histopatolojik sınıflandırılması ve yaş ortalamaları (SS = Standart sapma* Olgu sayısı 5'in altında olan farklı benign tümörler "diğer" olarak toplanmıştır.)

Tümör tipi	Olgu sayısı (%)	Yaş ortalaması (SS)
Malign tümörler		
Bazal hücreli karsinom	50 (21,5)	63,6 (6,2)
Epidermoid karsinom	4 (1,7)	61,3 (8,3)
Bazoskuamöz karsinom	4 (1,7)	58,5 (11,7)
Benign tümörler		
Ksantelazma	42 (18)	44,9 (11,5)
Nevüs	38 (16,3)	45,2 (19,2)
Epidermoid kist	26 (11,2)	32,7 (14,8)
Fibroepiteliyal polip	23 (9,9)	46,9 (18,4)
Seboreik keratoz	18 (7,7)	64,3 (9,7)
Verrü	7 (3)	40,6 (23,4)
Kavernöz hemanjiyom	7 (3)	27,5 (15,8)
Diğer*	14 (6)	46,3 (19,2)
Toplam	233 (100)	50,4 (11,7)

Tablo 2. Göz kapağı tümörlerinin yerleşimi. (Her iki kapaktan 7 adet ksantelazma çıkarılmıştır. Bu nedenle benign tümürlü olgu sayısı 175 olmasına rağmen toplam lezyon sayısı 182'dir)

Tümör tipi	Alt kapak	Üst kapak	İç kantus	Dış kantus
Malign tümörler	49	4	5	-
Benign tümörler	75	86	13	8

TARTIŞMA

Sunulan seri olgu sayısı açısından çok büyük olmasa da literatürdeki benzer çalışmalarla kıyaslandığında göz kapağı tümörlerinin insidasını incelemek için yeterli görünmektedir.

Göz kapaklarının anatomik özellikleri nedeniyle çok farklı sayıda tümöral oluşum görülebildiği halde vakaların %80'inden fazlasını sık görülen birkaç tümör oluşturmaktadır. Sunulan bu seride göz kapağı tümörlerinin çoğunu benign lezyonlar oluşturmaktadır. Deprez ve ark. 5504 olguluk serilerinde gözkapağı tümörlerinin %84'ünün iyi huylu olduğunu göstermişlerdir.² Benzer şekilde Xu ve ark.'nın 2639 olguluk ile Pornpanich ve ark. 297 olguluk serilerinde, iyi huylu gözkapağı tümörlerinin olguların sırasıyla %86,2'sini ve %89,2'sini oluşturduğu bildirilmiştir.^{6,7} Farklı olarak Coroi ve ark. ise gözkapağı tümörü saptanan 471 olgudan sadece %45,8'inin iyi huylu olduğunu, buna karşılık olguların %54,2'sinin malign karakter taşıdığını bildirmişlerdir.⁸ Bu farkı oluşturan, tedavi için başvuran hasta grubunun farklılığı olabilir. Bahsedilen son çalışma büyük bir bölge üniversite hastanesinde yapıldığından, üzerinde çalışılan hasta popülasyonunu, doğrudan başvuran hastaların değil, çoğunlukla sevk ile gelen ve tedavisi nispeten zor olan hastaların oluşturduğu düşünülebilir.

Bu seride bazal hücreli karsinom malign tümörlerin çoğunu oluşturmaktadır. Bu bulgu literatürdeki birçok seri ile de uyumludur.^{2,7-9} Ancak Asya kıtası kaynaklı çalışmalarda göz kapağının en sık görülen malign tümörünün sebace karsinom olduğu, sebace karsinomu sıklık açısından sırasıyla epidermoid karsinom ve bazal hücreli karsinomun takip ettiği bildirilmiştir.^{5,10,11} Bizim çalışmamızda sebace karsinom görülmemesi, ülkemiz ve batı kaynaklı diğer çalışmalarda da bazal hücreli karsinomun en sık görülen tümör olması, coğrafi ve etnik özelliklerin göz kapağı malign tümör tipinde etkili olduğu düşüncesini desteklemektedir.^{4,12}

Bazal hücreli karsinomların çoğunluğu alt kapakta yerleşmişti. Bu bulgu benzer çalışmalarda da bildirilmiştir.^{2,5,8,13}

Epidermoid karsinom bu seride %7 oranında görülmüştür ve batı ülkeleri kaynaklı çalışmalarda da bu oran %2-9 arasında değişmektedir.^{2,14} Asya kıtası kaynaklı serilerde ise epidermoid karsinom, göz kapağı malignitelerinin %13-27'sini oluşturmaktadır.^{5,10}

Bu seride görülen epidermoid karsinomların tümü alt kapakta yerleşmişti. Literatürde de bu tümörün en sık olarak (%48-68) alt kapakta, daha sonra %24-36 oranında iç kantus, %22-31 oranında üst kapak ve %9-16 oranında dış kantusa yerleştiği bildirilmiştir.^{15,16}

Bazal hücreli karsinom her iki cinste eşit oranda görülmüştür. Literatürde cinsiyet farkı olmadığını destekler çalışmalar^{8,9,13} olduğu gibi hastalığın erkeklerde

Şekil 1. Üst gözkapağında verrü

Şekil 2. Medial kantusta sebace kist

Şekil 3. Alt gözkapağında sebace nevüs

belirgin olarak daha sık olduğunu gösteren çalışmalar da vardır.^{2,12}

En sık görülen benign lezyonlar farklı serilerde farklı sıralanmıştır. Ancak serilerin çoğunda nevüs, seboreik keratoz ve fibroepiteliyal polipler göz kapaklarında en sık görülen benign lezyonlar olarak bildirilmiştir^{8,17,18}. Fibroepiteliyal polipler hiperkeratotik veya parakeratotik epitelle örtülü vaskülarize bağ dokusundan oluşan, deri yüzeyinden kabarık bir lezyon olduğundan patoloji raporlarında skuamöz hücreli papilloma olarak da isimlendirilir. Bu lezyonlar deri renginde veya deriden koyu renkte olup hafifçe pürüzlü yüzeye sahiptirler.

Sunulan seride bu lezyonlara ek olarak ksantelazma ve epidermoid kist oranı da yüksek bulunmuştur.

Bu seride malign tümürlü olguların cinsiyet dağılımı 28 erkeğe karşılık 30 olacak şekilde neredeyse eşit olarak bulundu. Ancak benign tümürlü olgularda 95'e 80 gibi kadın olgu sayısında fazlalık vardı. Bu fazlalık bu tip tümörlerin kadınlarda daha fazla olduğu şeklinde yorumlanabileceği gibi kadınların kozmetik nedenlerle göz kapaklarındaki lezyonları aldırarak için ameliyata erkeklerden daha çok istekli oldukları düşüncesini de desteklemektedir.

Göz kapağı tümürlü olguların yaş ortalaması 50,4 olarak bulundu. Malign lezyonlu hastaların yaş ortalaması (63,2), benign lezyonlu hastalarınkinden (46,2) belirgin olarak daha yüksekti. Seboreik keratozlu hastaların yaş ortalaması 64,3 idi ve diğer benign lezyonlu olguların yaş ortalamasından daha yüksekti. Benzer çalışmalarda da seboreik keratozlu olguların yaş ortalaması 58-69 arasında, diğer benign tümörlerin yaş ortalamasından daha yüksek olarak bildirilmiştir.²

SONUÇ

Çok farklı tipte benign ve malign tümörler, kendine has olarak çok farklı dokuları yapısında bulundurması nedeniyle göz kapaklarında yerleşebilmektedir. Özellikle malign olanlar olmak üzere, göz kapağı tümörleri genelde ileri yaşlarda görülmektedir. Malign tümörler genellikle alt kapakta yerleşmekte ve büyük çoğunluğunu bazal hücreli karsinomlar oluşturmaktadır.

KAYNAKLAR

1. Myers M, Gurwood AS. Periocular malignancies and primary eye care. *Optometry*, 2001; 72(11): 705-12.
2. Deprez M, Uffer S. Clinicopathological features of eyelid skin tumors. A retrospective study of 5504 cases and review of literature, *Am J Dermatopathol*, 2009, 31(3): 256-62.
3. Yanoff M, Fine BS. Ocular pathology. 5th ed. Ocular melanocytic tumors, vol. 17. Mosby Inc.; 2002, p. 641-51 (6 (185), p. 193-4)
4. Kandemir NO, Barut F, Bektaş S, Gün BD, Bahadır B, Yurdakan G ve ark. Göz kapağı ve konjonktivanın tümörleri ve tümör benzeri lezyonları. *Turk Patoloji Derg.* 2009;25: 12-7.
5. Kumar R. Clinicopathologic study of malignant eyelid tumours. *Clin Exp Optom* 2010; 93: 4: 224-7.
6. Xu XL, Li B, Sun XL, Li LQ, Ren RJ, Gao F et al. Eyelid neoplasms in the Beijing Tongren Eye Centre between 1997 and 2006. *Ophthalmic Surg Lasers Imaging*.2008;39:367-72.
7. Pornpanich K, Chindasub P. Eyelid tumors in Siriraj Hospital from 2000-2004. *J Med Assoc Thai.* 2005;88(Suppl 9):11-4.
8. Coroi MC, Roşca E, Mutiu G, Coroi T, Bonta M. Eyelid tumors: histopathological and clinical study performed in County Hospital of Oradea between 2000-2007. *Rom J Morphol Embryol.* 2010;51:111-5.
9. Cook BE Jr, Bartley GB. Epidemiologic characteristics and clinical course of patients with malignant eyelid tumors in an incidence cohort in Olmsted County, Minnesota, *Ophthalmology*, 1999, 106(4):746-50.
10. Lin HY, Cheng CY, Hsu WM, Kao WH, Chou P. Incidence of eyelid cancers in Taiwan: a 21-year review. *Ophthalmology.* Nov 2006;113(11):2101-7.
11. Jahagirdar SS, Thakre TP, Kale SM, Kulkarni H, Mamtani M. A clinicopathological study of eyelid malignancies from central India. *Indian J Ophthalmol* 2007; 55: 109-12.
12. Paul S, Vo DT, Wilkiss RZ. Malignant and benign eyelid lesions in San Francisco: study of a diverse urban population, *American Journal of Clinical Medicine*, Winter 2011;8(1):40-6.
13. Malhotra R, Huilgol SC, Huynh NT, Selva D. The Australian Mohs database: periocular squamous cell carcinoma. *Ophthalmology*, 2004;111(4): 617-23.
14. Faustina M, Diba R, Ahmadi MA, Esmaeli B. Patterns of regional and distant metastasis in patients with eyelid and periocular squamous cell carcinoma, *Ophthalmology*, 2004;111(10): 1930-2.
15. Toshida H, Mamada N, Fujimaki T, Funaki T, Ebihara N, Murakami A et al. Incidence of benign and malignant eyelid tumors in Japan. *Int J Ophthalmic Pathol* 2012;1(2):1-3.
16. Uzun A, Gündüz K, Erden E, Okçu Heper A. İyi huylu göz kapağı tümörlerinde klinik ve histopatolojik tanı. *Turk J Ophthalmol* 2012; 42: 43-6.
17. Gökmen Soysal H, Albayrak A. Göz kapaklarının primer malign tümörleri. *T Oft Gaz* 2001;31: 370-7.
18. Font RL, Croxatto JO, Rao NA, eds. Tumors of the eyelids. In: Tumors of the Eye and Ocular Adnexa . 4th ed. Washington, DC: American Registry of Pathology, AFIP; 2006:155-221

Dr. Yavuz KEÇECİ

İzmir Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Kliniği, İZMİR
E-posta: yavuz.kececi@gmail.com